

فهرست مطالب

۱۱مقدمه
۱۳فصل اول: کلیات
۱۳مبحث اول: مفهوم مسئولیت
۱۳گفتار اول: تعریف لغوی
۱۳گفتار دوم: تعریف اصطلاحی
۱۴مبحث دوم: انواع مسئولیت
۱۴گفتار اول: مسئولیت اخلاقی و مسئولیت قانونی
۱۴بند اول: مسئولیت اخلاقی
۱۵بند دوم: مسئولیت حقوقی یا قانونی
۱۵گفتار دوم: انواع مسئولیت های حقوقی یا قانونی
۱۵بند اول: مسئولیت کیفری یا جزایی
۱۶بند دوم: مسئولیت اداری یا انضباطی
۱۶بند سوم: مسئولیت مدنی
۱۹فصل دوم: دارا شدن بدون جهت
۱۹مبحث اول: ایفاء ناروا
۱۹گفتار اول: مبنای حقوقی ایفاء ناروا
۲۱گفتار دوم: شرایط تحقق ایفاء ناروا
۲۱بند اول: تسلیم مال به عنوان ایفاء
۲۱بند دوم: ناروایی پرداخت یا فقدان دین
۲۲بند سوم: اشتباه پرداخت کننده
۲۳گفتار سوم: آثار ایفای ناروا
۲۴بند اول: اثر ایفاء ناروا نسبت به گیرنده مال
۲۵بند دوم: اثر ایفاء ناروا نسبت به دهنده مال یا ایفاء کننده
۲۵مبحث دوم: اداره فضولی مال غیر
۲۶گفتار اول: ماهیت حقوقی اداره فضولی مال غیر
۲۶بند اول: اداره فضولی مال غیر- ایقاع
۲۶بند دوم: اداره فضولی ماهیت مرکب ایقاع و استفاده بدون جهت
۲۷بند سوم: نظریه شبه عقد، الزام غیر قراردادی

- گفتار دوم: شرایط تحقق اداره فضولی مال غیر ۲۷
- بند اول: اداره مال غیر ۲۷
- بند دوم: قصد احسان ۲۸
- بند سوم: اداره بدون اجازه مالک یا نماینده او و بدون الزام قانونی و قراردادی ۲۸
- بند چهارم: مقدر نبودن تحصیل اجازه یا تحقق ضرر در صورت تأخیر در دخالت ۲۸
- گفتار سوم: آثار اداره فضولی مال غیر ۲۹
- بند اول: آثار اداره نسبت به اداره کننده ۲۹
- بند دوم: آثار اداره نسبت به مالک ۳۰
- مبحث سوم: استیفاء ۳۱
- گفتار اول: ماهیت استیفاء ۳۱
- گفتار دوم: استیفاء از عمل غیر ۳۲
- بند اول: مفهوم استیفاء از عمل غیر ۳۲
- بند دوم: شرایط تحقق استیفاء از عمل غیر ۳۲
- گفتار سوم: استیفاء از مال غیر ۳۳
- بند اول: مفهوم استیفاء از مال غیر ۳۳
- بند دوم: شرایط تحقق استیفاء از مال غیر ۳۳
- مبحث چهارم: غصب ۳۵
- گفتار اول: تعریف غصب ۳۵
- گفتار دوم: آثار غصب ۳۶
- بند اول: مسئولیت غاصبین راجع به عین مال غصبی ۳۶
- الف- الزام غاصب به رد مال غصبی در فرض بقاء مال ۳۷
- ب- مسئولیت غاصب در صورت تلف مال غصبی ۳۹
- ۱- دادن مثل ۳۹
- ۲- پرداخت قیمت (زمان و مکان تقویم) ۴۰
- ج- مسئولیت غاصب در صورت تعذر رد عین ۴۲
- بند دوم: مسئولیت غاصب راجع به منافع مال غصبی ۴۳
- بند سوم: مسئولیت غاصبین متعدد ۴۴
- الف- رابطه مالک و غاصبین ۴۴
- ۱- مسئولیت غاصبین راجع به عین مال غصبی ۴۴
- ۲- مسئولیت غاصبین نسبت به منافع مال غصبی ۴۶
- ب- رابطه بین غاصبین ۴۷
- ۱- رابطه بین غاصبین راجع به عین مال غصبی ۴۷
- ۲- رابطه بین غاصبان در فرض تلف مال غصبی ۴۸

فهرست مطالب □ ۷

۴۹.....	۳- رابطه بین غاصبان در مورد منافع مال غصبی.....
۵۰.....	ج- رابطه مالک با فروشنده و خریدار.....
۵۱.....	د- رابطه خریدار و فروشنده.....
۵۱.....	۱- رابطه فروشنده و خریدار جاهل به غصبی بودن.....
۵۳.....	۲- رابطه فروشنده و خریدار عالم به غصبی بودن.....
۵۵.....	فصل سوم: مسئولیت مدنی به معنی خاص.....
۵۵.....	مبحث اول: اتلاف.....
۵۷.....	مبحث دوم: تسبیب.....
۵۷.....	گفتار اول: تعریف تسبیب.....
۵۸.....	گفتار دوم: تفاوت میان اتلاف و تسبیب.....
۶۰.....	گفتار سوم: اجتماع سبب و مباشر.....
۶۱.....	بند اول: اقوی بودن مباشر از سبب.....
۶۲.....	بند دوم: اقوی بودن سبب از مباشر.....
۶۲.....	بند سوم: تساوی نقش سبب و مباشر.....
۶۴.....	مبحث سوم: مبنای مسئولیت مدنی.....
۶۴.....	گفتار اول: مبنای نظری و فلسفی مسئولیت مدنی.....
۶۴.....	بند اول: نظریه تقصیر.....
۶۵.....	۱- گسترش مسئولیت های قراردادی.....
۶۶.....	۲- استفاده از اماره های قانونی و قضایی در اثبات تقصیر.....
۶۶.....	۳- تقصیر اجتماعی.....
۶۷.....	بند دوم: نظریه خطر.....
۶۷.....	الف- مفهوم نظریه خطر.....
۶۸.....	ب- نقد نظریه خطر.....
۶۹.....	بند سوم: نظریه های مختلط و با واسطه.....
۷۰.....	الف- کار نا متعارف به عنوان مبنای مسئولیت (نظریه خطر نامتعارف).....
۷۱.....	ب- نظریه خطر در برابر انتفاع.....
۷۱.....	بند چهارم: نظریه تضمین حق.....
۷۲.....	گفتار دوم: مبنای مسئولیت مدنی در حقوق ایران.....
۷۳.....	بند اول: مبنای مسئولیت در قانون مدنی.....
۷۴.....	بند دوم: مبنای مسئولیت مدنی در قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹.....
۷۶.....	مبحث چهارم: وحدت یا تعدد مسئولیت قراردادی و مسئولیت غیرقراردادی (قهری).....
۷۸.....	مبحث پنجم: ارکان مسئولیت مدنی.....

گفتار اول: وجود ضرر	۷۸
بند اول: مفهوم ضرر	۷۹
بند دوم: اقسام ضرر	۷۹
الف- ضرر مادی یا مالی یا اقتصادی	۷۹
۱- تعریف ضرر مادی	۷۹
۲- عدم النفع یا فوت منفعت	۸۰
ب- خسارت معنوی	۸۳
۱- تعریف	۸۳
۲- مطالبه خسارت معنوی در حقوق ایران	۸۴
ج- ضرر بدنی	۸۵
بند سوم: شرایط ضرر قابل جبران (قابل مطالبه)	۸۵
الف- مسلم بودن ضرر	۸۶
۱- مفهوم مسلم بودن ضرر	۸۶
۲- از دست دادن فرصت (بخت از دست رفته)	۸۷
ب- مستقیم و بی واسطه بودن ضرر	۸۸
ج- عدم جبران ضرر در سابق	۸۹
۱- جبران خسارت توسط شرکت های بیمه	۸۹
۲- مطالبه خسارات مازاد بر دیه	۹۰
د- نامشروع بودن ضرر (ایجاد ضرر در نتیجه لطمه به حق شخص)	۹۲
ه- قابل پیش بینی بودن ضرر	۹۲
گفتار دوم: فعل زیان بار یا تقصیر	۹۴
بند اول: مفهوم تقصیر	۹۵
الف- مفهوم لغوی تقصیر	۹۵
بند دوم: اقسام تقصیر	۹۷
۱- تقصیر به صورت انجام فعل و ترک فعل	۹۷
۲- تقصیر عمدی و غیر عمدی	۹۸
۳- تقسیم بندی تقصیر براساس درجه تقصیر	۱۰۰
بند سوم: علل موجهه و رافع تقصیر (معاف کننده)	۱۰۱
الف- دفاع مشروع	۱۰۱
ب- اکراه	۱۰۳
ج- اضطرار	۱۰۴
د- حکم قانون و دستور مقام صالح قانونی	۱۰۷
ه- غرور	۱۰۸

۱۱۰	و- رضایت زیان دیده.....
۱۱۳	ز- اعمال حق.....
۱۱۴	گفتار سوم: رابطه سببیت.....
۱۱۵	بند اول: تعدد اسباب.....
۱۱۶	الف- تعیین سبب مسئول در فرض تعدد اسباب.....
۱۱۶	۱- نظریه برابری سبب ها.....
۱۱۷	۲- نظریه سبب نزدیک (آخرین سبب یا سبب بی واسطه).....
۱۱۹	۳- نظریه سبب مناسب یا متعارف و اصلی.....
۱۲۰	۴- نظریه سبب مقدم در تأثیر.....
۱۲۳	ب- تقسیم و توزیع مسئولیت بین سبب ها.....
۱۲۳	۱- تضامنی یا نسبی بودن مسئولیت دو یا چند سبب مسئول.....
۱۲۵	۲- نحوه تقسیم مسئولیت بین سبب های مسئول.....
۱۲۶	ج- تأثیر قوه قاهره در مسئولیت مدنی.....
۱۲۷	د- اثر تقصیر زیان دیده در مسئولیت مدنی.....
۱۲۹	فصل چهارم: مسئولیت های خاص (ویژه).....
۱۲۹	مبحث اول: مسئولیت های ناشی از فعل غیر.....
۱۳۱	گفتار اول: مسئولیت مدنی کارفرما در قبال اعمال کارگران.....
۱۳۲	بند اول: مبنای مسئولیت مدنی کارفرما در قبال اعمال کارگران.....
۱۳۳	بند دوم: شرایط تحقق مسئولیت کارفرما در قبال اعمال کارگران.....
۱۳۴	الف- وجود رابطه کارگری و کارفرمایی.....
۱۳۵	ب- ورود زیان از ناحیه کارگران یا کارکنان اداری.....
۱۳۶	ج- ورود زیان در حین انجام کار یا به مناسبت آن.....
۱۳۷	بند سوم: آثار مسئولیت مدنی مقرر در ماده ۱۲ قانون مسئولیت مدنی.....
۱۳۹	گفتار دوم: مسئولیت مدنی دولت و شهرداری ها و مؤسسات وابسته به آنها.....
۱۴۰	بند اول: مسئولیت شخصی کارمندان دولت و شهرداری ها و مؤسسات وابسته.....
۱۴۱	بند دوم: مسئولیت مدنی دولت (اداره یا مؤسسه دولتی).....
۱۴۴	بند سوم: تفکیک اعمال تصدی و اعمال حاکمیتی دولت.....
۱۴۶	گفتار سوم: مسئولیت سرپرستان یا محافظان صغیر یا مجنون.....
۱۴۷	بند اول: مبنای مسئولیت مدنی سرپرستان صغیر یا مجنون.....
۱۴۸	بند دوم: شرایط تحقق مسئولیت مدنی سرپرستان صغیر یا مجنون.....
۱۴۸	الف- وجود تکلیف قانونی یا قراردادی برای مراقبت و نگاهداری.....
۱۵۰	ب- تقصیر سرپرست صغیر یا مجنون.....

ج- ارتکاب فعل زیان بار از سوی صغیر مجنون و تحقق ضرر و احراز رابطه	
سببیت بین فعل صغیر یا مجنون و ضرر.....	۱۵۰
بند سوم: تعیین شخص مسئول در فروض مختلف ورود ضرر توسط صغیر یا	
مجنون.....	۱۵۱
الف- تقصیر سرپرست یا مجنون.....	۱۵۱
ب- عدم تقصیر سرپرست و مجنون.....	۱۵۲
گفتار چهارم: مسئولیت متصدیان حمل و نقل طرف قرارداد با صاحب کالا نسبت به	
فعل مباشر حمل.....	۱۵۳
گفتار پنجم: مسئولیت تضامنی غاصبان.....	۱۵۴
مبحث دوم: مسئولیت های ناشی از مالکیت و حفاظت و نگهداری از اشیاء و حیوانات.....	۱۵۵
گفتار اول: مسئولیت ناشی از خرابی بنا.....	۱۵۶
گفتار دوم: مسئولیت ناشی از مالکیت و یا نگهداری حیوانات.....	۱۵۷
گفتار سوم: مسئولیت مالکان نسبت به املاک مجاور.....	۱۶۰
گفتار چهارم: مسئولیت مدنی ناشی از حوادث وسایل نقلیه.....	۱۶۱
بند اول: مبنای مسئولیت مدنی در حوادث وسایل نقلیه.....	۱۶۲
الف- مبنای مسئولیت مدنی در مقررات عام.....	۱۶۲
ب- مبنای مسئولیت در مقررات بیمه اجباری شخص ثالث.....	۱۶۳
بند دوم: تعیین شخص مسئول در حوادث رانندگی.....	۱۶۶
بند سوم: خسارات جانی و مالی قابل مطالبه.....	۱۶۷
الف- خسارات جانی.....	۱۶۷
ب- خسارت مالی.....	۱۶۹
فهرست منابع و مأخذ.....	۱۷۳